

## Segítsük létrehozni városunkban a múzeumot

E héten alakult meg városunkban a Múzeum Barátok Körének Szervező Bizottsága, amely feladatát tűzte, hogy a város történelmi múltját, régiségeit és nevezetességeit összegyűjtve, múzeumban helyezik el. A szervező bizottság már munkához is látott, Várpalota történetéből már gyűjtöttek össze régiségeket, amelyet majd az új Kultúrotthonban helyeznek el. És hogy minél több régiségre tegyenek szert, ehhez a város lakóinak támogatását, segítségét kérik. Felhívással fordul hozzájuk a szervező bizottság.

### Támogatást kérünk!

Történelmi helyen élünk...

Régi történelmi emlékeket fordít ki az eke, ásás közben a múlt beszédes tárgyai kerülnek elő, a bányából sok millió évvel ezelőtti idő felbecsülhetetlen értékeit hozzák napvilágra.

Ne menjünk el mellette érdektelenül! Övjük, védjük meg, tegyük a dolgozók közös asztalára, — adjuk át a kultúrotthonnak és megalapozzuk a Várpalotai Múzeumot.

Mindenki támogathat! A kis iskolás gyermektől az ember korának legvégső határáig. Hogyan? Úgy, hogy ne legyen senki közömbös!

APRÓ KIS TANÁCSOK A GYŰJTÉSRE:

1. Gyűjtjük a régi várpalotai képeslapokat, mennél régebbiek, annál jobbak.
2. Régi várpalotai fényképek is igen jó szolgálatot tesznek.
3. Otthon heverő csigák, kagylók, — a történelemtől beszélnek.
4. Ásás, bányászás közben előkerülő csontok, kagylók, csigák, halak, megkövesedett fadarabok, — mind a tudományt szolgálják.
5. Régi oklevelek, pecsétek, címerek, szerszámok stb. a múzeum anyagát gazdagítanak.
6. A sokszor jelentéktelennek látszó tárgynak is hasznát vesszük.

MI A TEENDŐNK?

1. A tárgyakat felkutatni és átadni a kultúrotthonnak.
2. A bányából előkerülő leletek a szabad levegőn gyorsan megsemmisülnek, konzerválni kell, — rövid idő alatt juttassuk el a Kultúrotthonba.

A KULTÚROTTHON TÉNYKEDÉSE:

1. A tárgyakat átveszi, elbírálja, nyugtázza.
2. Ha a tárgy kiállításra kerül, — a leletet az adományozó nevével állítja ki.
3. Ha a bemutatás emlékétként (például régi lap, okmány, fénykép, szerszám stb.) nem akar megválni, akkor a Kultúrotthon fotó csoportja a tárgyat lefényképezi és a fényképet állítja ki.

Múzeum Barátok Köre Szervező Bizottsága.

### Szentiványi Kálmán:

# A VÖLGY EMBEREI

Egy közeli község: Berhida szegényeinek életével ismert meg benünket az fró. Bemutatja a Tanácsköztársaság leverése után kialakult nyomorúságos életet és fasiszta terrort. Bemutatja, hogyan vívják harcukat a kisemmitet proletárok a kapitalizmus ellen. A nyereszkes burzsoázia és a kizsákmányolt proletárok szembenállása rajzolódik ki a peremartoni gyár építésében. A gyártelep munkásainak küzdelmes élete egyben tükrözi az akkori egész magyar társadalmat is.

A könyv fordulatok eseményei bizonyára nagy érdeklődésre tartanak számot megnyitva olvasó előtt.

Lapunkban több részletet mutatunk be Szentiványi Kálmán nagyszerű regényéből

A Balaton felé húzódsz szűk völgyben országút kanyarog. Két oldalán betömődött gyepek árkok a fiatal akácok szegélyezik. A lejtőn tarlók fakulnak, s keskeny kukoricatáblák közt szaladgál a szél. Szemközti apró prés-házak fehérlenek, s a szőlőkarókon néhol asszonyok, leányok odaakasztott költője kéklik — éppen kapálnak. A délután lassan estébe hajlik, fogó erővel lobog az augusztusi nap, átvilágítja az ág-hegyeken fityegő első megsárgult leveleket.

Az országúton katonaság vonul. Fărădhatatlanul cifrázza a kürtös, a csapat előtt tiszt táncoltatja a habos lovát, s igazgatja sapkáján a fehér tollat. Ilyen átsze rajta kívül csak a mögötte gyalogoló kisebb rangú tisztársainak van — bár az őrmesterek is szerelek, de nekik még nem engedték meg a tollak feltűzését. Az altisztek kivörösödve futkosnak a szakadó sorok mellett, nagyhangon parancsokat osztogatnak. A katonák szólanul, járadt tekintettel bandukolnak. Fegyver, ruha, összegöngyölt pokróc — minden vadonatúj rajtuk.

Eltűnik a csapat a kanyarban, majd lomha kigyóként felkapaszkodik az emelkedőn, s már a tulsó völgyben haldokol a halkuló kürt-szó.

Az árokparton kamaszleányok ácsorognak, néznek a vonuló katonák után, s nem sokat törődnek a tarlón csavargó libafalkákkal. Csak akkor neszelnek fel bémész-

ködásukból, mikor megzörren mögöttük a kukoricatábla.

E löretartott karabéllyal két katoná lopakodik hozzájuk. Lábukon kifakult huszárnaradrág, szegett csizma, csukaszürke zubbonyukon folt hátán folt, s elrenzös tányérsapkájuk mellett néhány kék és sárga virág hervadozik. Egyik katoná zömök, szélesvállú, borostás fekete ember, aki úgy néz a lányokra, mintha haragudna valamiért. A másik valamivel magasabb nála, mosolygós kékszemű legény, akinek kenderszíni bajszkáját csak akkor lehet észrevenni, ha másodszor is ránéz az ember. Megszépezt az őt kamaszleány, ijedten pislogtak a katonákra. A fekete elnevette magát.

— Aggyonisten, kislányok. Már ti is a katonákat lesitek? — A legbátrabb megrándította a vállát, önkéntelen mozdulattal eligazgatta alaposan kinőtt ruháját, mutatkozó mellei felett megrezte két hajfonatát.

— Lesi őket a nehézség... — felette.

— Aztán hány csapat ment erre máma?

A leány jobban szemügyre vette a két katonát, hátra sandított társaira, s közben botjával zavartan csápolta a hervadó tarlóvirágokat.

— Csak ezek. De tegnap egész nap vonultak. Lepénybe mennek, onnan meg Siófokra.

A katoná barátságos hangja hirtelen keményre vált:

— Honnan tudjátok ti ezt ilyen

## Szakszervezeti hírek

A Ferenc-bánya szakszervezete nagy munkában van, január 24-én lesz az üzemi tanács választás. A Trösztbizottság az üzemi szakszervezetnek bizalmijaival megbeszélte, kiket javasolnak. Közöttük van a szakszervezet kívüli Gábris Sándor is, aki nem tudni, miért maradt ki a szakszervezetből, hiszen egyébként nem „átutazó” a dolgozók között, hanem megbecsült embere Ferenc-bányának. Nagyaktíván ismertették az üzemi tanács feladatait, ahol a dolgozók kijelentették, hogy az üzemi tanács ne igyekezzen hasonlítani a munkástanácshoz.

Nagy gondja van az Ernő-bánya szakszervezet vezetőinek, mivel megjelent az új fizetési kategória, amit ismertettek a tagokkal. A kevésszámúak általában meg is értették, viszont ellenállás van a magas keresetűeknél. Különösen Hajdú Pál falazó-brigádjánál vannak ilyen tapasztalatok, akik 3500 forintos fizetésből nem akarnak 30 forintos tagdíjat fizetni.

1957 év legjobb szakszervezeti munkáját a Ferenc-bánya december hó folyamán érte el. 410 fős taglétszám mellett közel 9 ezer forintot vettek be. Ez különösen azért jó eredmény, mivel a szakszervezeti munka megjavulásával áll arányban ez az emelkedés.

### Fürdő épül

A Péti Kőolajpari Vállalat bejárati kapujától nem messze, aránylag rövid idő alatt egy nagy épület falai emelkedtek a magasba. A vállalat dolgozói részére fekete, fehér öltöző és fürdő ez, amelyben egyszerre 32 fő tud fürödni. A fürdő március 31-ére készül el.

## Felelősek vagyunk

Az ifjúság szocialista szellemű nevelése központi feladata kell, hogy legyen a párt, a kormány, az egész társadalomnak, éppen ezért ez sok és nagy feladatot ró az iskolára és a szülőre is egyaránt. Az utóbbi években, de különösen az ellenforradalmi események után megnőtt a szülő és az egész társadalom érdeklődése, felelősségérzete az ifjúság nevelése iránt. Újságcikkek, előadások, ankétok foglalkoznak a nevelés sokrétű problémáival. Tagadhatatlan, értünk el eredményeket ezen a területen, de nem lehetünk elégedettek. Ha látó szemmel figyeljük az ifjúság magatartását, gondolkodásmódját, megnyilvánulásait, esetenként észre kell vennünk, hogy még sok a tennivalónk.

A nevelés fő területe az iskola és a szülői ház. Ezek hagynak legmaradandóbb nyomot a gyermek lelkében. Ezért nem lehetünk közömbösek, hogy milyen nevelést kap gyermekünk az iskolában és a szülői háznál. Ezért a fő felelősség a szülőkre és a pedagógusokra hárul. Eppen ezért fontos a két tényező között a harmonikus kapcsolat. Ismernie kell a szülőnek az iskola célkitűzéseit, hogy abban támogatást tudjon adni... De a pedagógusnak is ismernie kell a gyermek otthoni körülményeit, ha eredményes, jó munkát akar végezni. Ezt a célt szolgálják a szülői értekezletek és a családlátogatások.

Mi is az általános iskola célja? A tanulóknak dialektikus materialista világnézetet megalapozó egységes alpműveltséget adni. Kifejlesztetni a szocialista ember öltői tulajdonságait, jellemvonásait, magatartását. Képesé tenni arra, hogy a szocializmust építő hazánknak művelt, öntudatos dolgozójává és védelmezőjévé váljon.

Ezt az egységes célkitűzést csak az iskolák államosítása után lehetett a megvalósítás útjára vinni. Száműztük iskoláinkból a Horthy-rendszerben készült nacionalista, irredenta, fasiszta, tudománytalan szellemet árasztó tankönyveket. A kitárt ablakokon új szellem áramlott be iskoláinkba. Megkezdődött az új ember-típus kialakítása. Az új tankönyveket a korszerű tudományosság, a marxista világnézet és a szocialista pedagógia jellemzi. Általános iskoláinkban ma már jóval nagyobb, magasabb színvonalon folyik az oktatás, mint a régi népiskolákban. Ennek legfőbb mutatója a szakrendszerű oktatásban résztvevő tanulók számának állandó emelkedése. Így a követelmény is nagyobb.

Ha vizsgáljuk az iskola emberformáló tevékenységét, meg kell állapítani, van eredmény. A tananyag úgy van összeállítva, hogy már a legelső fokon is igyekszik tudományos alapot adni gyermekeinknek, amely évről-évre növekszik, gyarapodik. Megadja az alapot arra, hogy majd a későbbiek folyamán, az élet sokrétű tekervényeiben el tudjon igazodni. Tágul a látóköre. Ezereszeveszi a természeti és a társadalmi jelenségek fejlődését, kölcsönös egymásrahatását. Többször kerül elő a kommunista ember erkölcsi tulajdonságai. Világnézete tisztul, állandósul. Tudnak örülni, lelkesedni a szépért, nemesért. A szovinizmus mélye helyett az internacionalizmus kap helyet. Megtanulják becsülni, szeretni más népek dolgozóit. De megtanulják gyűlölni azokat, akik a nép állama ellen törnek. Kifejlik az az egységes közösség, amelynek tagjai majdan könnyen beilleszkednek a szocialista haza nagy közösségébe. Érdeklődve figyelik az elnyomott népek szabadságmozgalmait, a gyarmati népek függetlenségi harcát. Érdeklődéssel figyelik a technika állandó fejlődését. Megtanulják becsülni, szeretni a Szovjetuniót, mint a szocialista tábor vezetőjét, hazánk felszabadítóját. A világbékét nemcsak kívánják, hanem harcolnak is érte.

Persze, ma még korai lenne arról beszélni, hogy az iskola maradéktalanul megoldja feladatát. Vannak gátló körülmények, amelyek akadályozzák az iskola nevelő-oktató munkáját.

Ilyen gátló körülmény a szülők ellenállása a szocialista neveléssel szemben. Helyes lenne, ha a szülők egy része megszívlelné Dezséri László rádióelőadó szavait, aki azt mondja: „A szocializmus világlétsége, világmozgalmak, világra kiterjedő jelenség. Nálunk újból és újból bebizonyosodott, hogy itt szocializmus lesz. Miért neveljük tehát az én gyermekeimet olyanok, aki nem illik bele a készülő világba?” Ez a fejtegetés komolyan elgondolkoztathatja azokat a szülőket, akik a múltból hozott világnézetük, politikai nézetük, szokásaik következtében a fiatalokkal, fenntartásokkal viseltetnek a szocializmus ügye iránt, s ilyen szellemben nevelik gyermekeiket is, holott ellensúlyozzák az iskola szocialista szellemű hatását. Az ilyen hatások okoznak a gyermek lelkében konfliktusokat. Az ilyen gyermek lelkében alakul ki kettősség, amely az alakoskodáshoz vezet. Alakoskodik az iskolában, de alakoskodik a szülői háznál is. Ebből származik a gerinctelenség, a világnézeti cinizmus, sőt a nihilizmus.

Ifjúságunk tud harcolni, lelkesedni a szépért, nemesért. Ezt használták fel 1956. októberében a hamis próféták, amikor gyermekeinket arra az útra akarták vinni, amely az ország pusztulásához vezetett volna. Hamis jelszavakkal vitték ifjúságunk egy részét az utcára, hogy galád terveikhez segítséget kapjanak. És nem eredménytelenül. Főleg azokat sikerült megszédíteni, ahol a szülő nem álltak szilárdan a szocializmus mellett és a Horthy-korszakból velük hozott „ideológia” szerint igyekeztek gyermekeiket nevelni. Eppen ezért nem szabad lebecsülni a Horthy-rendszer nevelési „eredményeit”. Harcolni kell ellene mind a szülői háznál, mind az iskolában. Minden szülőnek, pedagógusnak éreznie kell a felelősséget az ifjúság iránt. Nem lelki korcsokat akarunk nevelni.

Nyílt tekintetű, vidám, boldog, áldozatkész, fegyvermezett, a szocializmusért lángoló ifjúságot akarunk. Megvalósítható? Igen! Ha az iskola és a szülői ház egységesen arra törekszik, hogy gyermekeink távlati érdekeit tartja szem előtt, vagyis a szocializmus távlatára neveli. Léránt Árpád, igazgató.

## Fejlődik az újítási mozgalom

Nem lennének igazságosak az Inotai Alumíniumkohó újítási eredményeivel szemben, ha nem ismernék el azt a fejlődést, ami az 1957-es év során megmutatkozott. Míg az első negyedévben mindössze 18 újítást adtak be elbírálásra, a negyedik negyedévben már 41-et. Az összes benyújtott újítások száma 125. A bevezetett

újítások száma 59. Az utóalkalmazás szerint a megtakarítás 2.144.647,06 forint volt. A kifizetett újítási díj 87.304 forint.

Az újítási munkánál a fejlődést az eredményezte, hogy nemcsak az újítási megbízott, hanem egy bizottság foglalkozott a beadott javaslatokkal.

(Folytatjuk.)